

KODEKS ETYCZNY NAUCZYCIELA

Kodeks etyczny nauczyciela stanowi pewien zespół zasad będących dla nauczyciela pomocą w rozstrzygnięciu problemów etycznych jego zawodu i niewątpliwie jest namacalną próbą przeświadczenia o fakcie, iż działania nauczyciela ukierunkowane do jego odbiorców, uczniów i ich rodziców lub opiekunów, podejmowane w ramach jego czynności zawodowych, mają szczególny wymiar etyczny, który wynika z roli społecznej nauczyciela.

Warto wskazać, iż społeczną rolę nauczyciela kreują przede wszystkim sytuacje, w których to swoimi działaniami może wywierać wpływ na życie innych ludzi jak również społeczne oczekiwania wobec przedstawicieli zawodu nauczycielskiego. Zawód nauczyciela stawia wysokie wymagania i dlatego nauczyciel znajduje się pod ustawiczną kontrolą. Każde jego potknięcie jest natychmiast dostrzegane i komentowane. Zatem musi być szczególnie ostrożny zwłaszcza, że sędziami są uczniowie, których wychowuje. Łatwo można stracić ich szacunek i zaufanie, a bardzo trudno go odzyskać. Niewątpliwie etyka zawodu nauczyciela dotyczy postawy nauczyciela, jego kultury, osobistej odpowiedzialności, wrażliwości, uczciwości, wiedzy i kompetencji. Zatem właściwe wypełnianie roli zawodowej nauczyciela to klucz do sukcesu, a środkiem pomocnym do jego osiągnięcia powinny być zasady etyczne, o których mowa niżej.

§ 1

- 1) Powinnością nauczyciela jest w sposób jasny i czytelny przekazywać uczniowi i jego rodzicom lub opiekunom wiedzę o tym, jak rozpoznaje jego sytuację i problemy oraz informować o celach swoich działań wychowawczo-dydaktycznych, stosowanych metodach, wynikach i ocenach uzyskiwanych przez ucznia oraz sposobach ich udostępnienia tj. poprzez bezstronne, obiektywne i należyte wywiązywanie się ze swoich obowiązków.

§ 2

- 1) Nauczyciel powinien dążyć do uzyskania zrozumienia odbiorców dla przekazywanych przez siebie informacji i akceptację dla planowanych działań. Dla utrzymania odpowiedniego poziomu swojej pracy wychowawczo-dydaktycznej nauczyciel niejednokrotnie staje przed koniecznością poznawania osobistych, poufnych informacji dotyczących jego odbiorców.
  - wzajemna współpraca z uczniem, rodzicem, opiekunem w realizacji założonych planów działania,
- 2) Na nauczycielu ciąży szczególna odpowiedzialność, wynikająca ze świadomości posiadania tego rodzaju wiedzy i stara się uzyskać ją jedynie w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne dla wykonywania jego czynności zawodowych.
  - brak podstępu, groźby, szantażu w zdobywaniu tego rodzaju informacji,
  - powściągliwość w jej rozpowszechnianiu.

§ 3

- 1) Nauczyciel naruszający zasady etyki zawodowej winien podjąć natychmiastowe działania, które mają na celu usunięcie skutków swojego postępowania i naprawienie powstałych szkód. Ma również obowiązek reagować na znane sobie fakty odstępstwa od zasad etyki zawodowej ze strony innych nauczycieli. W takich sytuacjach nauczyciel powinien dołożyć wszelkich starań, aby przekonać współpracownika do zmiany postępowania poprzez interwencję osobistą, odwoływanie się do pomocy innych nauczycieli, zespołu nauczycielskiego lub, gdy to nie przyniesie efektu, do działających na jego terenie organizacji zawodowych nauczycieli.
  - będąc w stanie nietrzeźwości lub innych środków odurzających niezwłoczne opuszczenie miejsca pracy i kontakt z dyrektorem szkoły lub jego zastępcą,
  - niezwłoczne poinformowanie dyrektora szkoły lub jego zastępcy o przebywaniu na terenie szkoły nauczyciela będącego w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem innego środka odurzającego oraz otoczenie uczniów opieką mających zajęcia lekcyjne z tym nauczycielem.

§ 4

- 1) Nauczyciel dba o utrzymanie możliwie najwyższego poziomu swej pracy, bez względu na jakiegokolwiek indywidualne cechy uczniów i ich rodziców czy też na jego osobisty do nich stosunek. Nauczyciel jest szczególnie odpowiedzialny za to, aby cechy różnicujące odbiorców jego działań, takie jak rasa, narodowość, światopogląd i system wartości, pozycja społeczna, sytuacja materialna, poglądy polityczne, a także stosunek do szkoły i edukacji oraz charakter problemów wychowawczych – w żaden sposób nie pociągały za sobą dyskryminacji tych osób w środowisku szkoły i w dostępie do dóbr edukacyjnych.

§ 5

- 1) Nauczyciel nie może wykorzystywać swojej pozycji dla osiągnięcia kosztem ucznia i jego rodziców lub opiekunów korzyści osobistych. W trosce o godność zawodu nauczyciel jest szczególnie odpowiedzialny za to, aby rozpoznawać i eliminować wszelkie sytuacje, które mogą być przez ucznia lub inne osoby interpretowane jako korupcyjne, np.:
  - przyjmowanie i wręczanie łapówek,
  - przyjmowanie korzyści finansowych materialnych i niematerialnych,
  - przyjmowanie prezentów, podarunków w kwocie wyższej niż 30 złotych np. kwiatów, alkoholu, zegarków.

§ 6

- 1) Nauczyciel stanowi wzór osobowości prawej i szlachetnej, wrażliwej i odpowiedzialnej, o postawie otwartej na drugiego człowieka. Nadrzędnym zadaniem nauczyciela jest troska o dobro ucznia.
  - Nauczyciel uczciwie i rzetelnie przekazuje wiedzę zgodną z prawdą, uwzględniając różne teorie naukowe.
  - Nauczyciel szanuje godność ucznia w procesie kształcenia i wychowania. Nauczyciel uznaje autonomię ucznia oraz jego rodziny.

- Nauczyciel stoi na straży realizacji wartości moralnych, uczy i wychowuje własną postawą i przykładem.
- Nauczyciel jest tolerancyjny wobec innych przekonań religijnych i światopoglądów, respektujących ład społeczny i moralny.
- Nauczyciel wprowadza ucznia w dziedzictwo kulturowe narodu polskiego oraz uczy poszanowania kultury innych narodów.
- Nauczyciel wychowuje w szacunku dla każdego człowieka i respektuje jego dobro osobiste. Nauczyciel uczy kultury współżycia ze światem przyrody.
- Nauczyciel, kierując się dobrem ucznia, wybiera odpowiednie metody, formy oraz środki nauczania i wychowania, stosuje obiektywne kryteria oceny z uwzględnieniem zasady indywidualizacji.
- Nauczyciel dba o własny wizerunek w miejscu i poza miejscem pracy tj. zachowanie kultury osobistej, brak nadmiernego spożywania alkoholu,
- Nauczyciel organizuje wycieczki kulturowe i krajoznawcze.

§ 7

- 1) Nauczyciela obowiązuje tajemnica zawodowa. Nauczyciel wywiązuje się ze zobowiązań wobec uczniów, rodziców, kolegów i przełożonych. Nauczyciel wraz z nadzorem pedagogicznym i innymi pracownikami oświaty powinien tworzyć zespół ludzi wspomagających się w realizacji wspólnego celu, jakim jest nauczanie i wychowanie. Tworzenie grup nacisku dla obrony własnych korzyści jest niemoralne. Nauczycieli powinny łączyć więzy koleżeństwa, współpracy, pedagogicznej solidarności i szlachetnego współzawodnictwa.
  - realizacja z uczniami bez zbędnej zwłoki podstawy programowej nauczania, organizowanie merytorycznych spotkań z rodzicami.

§ 8

- 1) Nauczyciel doświadczony winien otoczyć opieką nauczycieli rozpoczynających pracę, służąc im radą i pomocą. Nauczyciel młodszy winien okazywać szacunek i uznanie kolegom z dłuższym stażem pracy. Nauczyciel nie powinien podważać autorytetu innych nauczycieli i pracowników oświaty. Wszelkie uwagi o dostrzeżonych błędach w ich postępowaniu powinien najpierw przekazać bezpośrednio zainteresowanym.
  - brak w okazywaniu młodszemu współpracownikowi ironii, szyderstwa, poniżania, deprawowania, ośmieszania,
  - uważne słuchanie i w konsekwencji wyciąganie przez młodszego współpracownika wniosków będących źródłem późniejszego doświadczenia zawodowego.

§ 9

- 1) Nauczyciel zobowiązany jest do nierozpowszechniania informacji z posiedzeń rad pedagogicznych. Nauczyciele pełniący funkcje w nadzorze pedagogicznym zobowiązani są kierować się w swojej działalności zasadami niniejszego Kodeksu.